

ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В процесі функціонування підприємства існує ймовірність виникнення кризових явищ. Враховуючи можливості кожного підприємства, необхідно завчасно намагатися виявляти симптоми кризових явищ та, у разі виникнення такого, уникати, долати та зменшувати гостроту їх впливу, залежно від ситуації на підприємстві. Проблема дослідження можливостей виживання в умовах глобальної економічної кризи являється на сьогодні однією із самих актуальних для всіх господарюючих суб'єктів. Виходячи з цього, особливої актуальності набуває вивчення можливостей ефективного управління підприємством в умовах кризи, загострюється питання визначення глибини кризи, дослідження причин її розвитку. [1, с. 186]

Головними чинниками фінансової кризи на підприємстві можуть бути: зменшення купівельної спроможності населення, значний рівень інфляції, нестабільність господарського та податкового законодавства, посилення конкуренції в галузі, політична нестабільність у країні та інші. Проте, досвід показує, що існують і інші не менш важливі чинники фінансової кризи, а саме: низька якість менеджменту, низький рівень кваліфікації персоналу, низький рівень маркетингу та втрата ринків збуту продукції, брак інновацій, дефіцити у фінансуванні та інші.

У цілому всі причини кризи досить тісно взаємозв'язані й створюють складний комплекс причинно-наслідкових зв'язків. Звичайно, досліджуючи те чи інше підприємство, той чи інший випадок фінансової кризи, можна виділити певні специфічні причини фінансової неспроможності. Типовими наслідками впливу причин та чинників на фінансово-господарський стан підприємства є:

- втрата клієнтів та покупців готової продукції;
- зменшення кількості замовлень та контрактів з продажу продукції;
- підвищення собівартості та різке зниження продуктивності праці;
- збільшення розміру неліквідних оборотних засобів та наявність понаднормових запасів;
- підвищення тиску на ціни;
- істотне зменшення обсягів реалізації та, як наслідок, недоодержання виручки від реалізації продукції.

Основним критерієм прояви кризової ситуації на підприємстві є його неплатоспроможність – неможливість підприємства погасити свої зобов'язання. Вона виявляється в порушенні фінансових потоків, що забезпечують виробництво і реалізацію продукції. Причинами неплатоспроможності є фактори, що впливають на зниження чи недостатнє зростання виторгу від реалізації і випереджальне зростання зобов'язань. Спад виробництва, ознаки соціального банкрутства, високий ступінь зносу основних засобів, низька ліквідність оборотних коштів - кожної з цих взаємозалежних факторів може стати причиною неплатоспроможності підприємства. [2, с. 174]

Ефективним механізмом виходу з кризового стану є прийняття підприємством антикризової програми, яка б нормалізувала діяльність підприємств та забезпечила прибутковість і конкурентоспроможність підприємств на довгостроковий період. Тож, доцільним буде створення Антикризового центру для вирішення всіх організаційних питань, аналізу наявної ситуації на підприємстві, розробки антикризового плану, в якому передбачені планові показники, методи якими вони мають досягатись, ресурси на їх здійснення, відповідальні особи. Крім того, досить ефективним методом виходу з кризи є залучення зовнішніх консультантів, адже "свіжий погляд зі сторони" дозволить об'єктивно подивитись на ситуацію, і, відповідно, адекватно оцінити стан підприємства. [3, с. 218] Криза на підприємстві може привести як до позитивних змін, так і до зменшення його прибутків чи до банкрутства. Робота із новим постачальником, який пропонує вигідні умови співпраці, вихід на нові ринки із вигідними умовами конкуренції та наявністю покупців на товари фірми зможуть допомогти організації наблизитися до її цілі. Водночас ті ж фактори мають можливість привести і до краху підприємства за невідповідної політики, яка проводиться по відношенню до них. Тому необхідно вчасно виявляти всі зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищах існування організації, які можуть вплинути на її діяльність.

Задля вчасного виявлення можливої появи кризових явищ на підприємстві та якомога повнішого аналізу причин їх появи та масштабів загрози є необхідним впровадження та виконання в організації функцій антикризового менеджменту та функціонування відповідного до конкретних умов існування підприємства аналізу кризових явищ.

Література

1. Бондар Н. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге вид, доп. – К.: А.С.К. 2005 – 400 с.
2. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства.: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 356 с.
3. Шваб Л.І. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Каравела, 2004 – 568 с.